

Geloof is de sleutel tot kennis

20 en 21 april 2018

Abstracts bij de conferentie

Programma vrijdag 20 april 2018

10.00 uur Douwe J. Tiemersma – Opening congres door bestuurslid Logos Instituut.

10:20 uur Keynote Prof. dr. Benno A. Zuiddam – De relevantie van het scheppingsgeloof voor een christen vandaag.

11:15 uur Zaal 1 Dr. Hetty Lalleman – Geweld in het Oude Testament, een terechte atheïstische aanklacht?

11:15 uur Zaal 2 Drs. Hans (J.E.) Hoogerduijn – Hoe komen fossiele riffen in de Ardennen terecht?

12:00 uur Lunchpauze, boekentafel aanwezig.

13:00 uur Keynote Prof. dr. Kees (C.) Vuik – Wiskunde helpt om Gods schepping beter te begrijpen.

14:00 uur Zaal 1 Dr. Marc Surtees – Whales: designed or evolved?

14:00 uur Zaal 2 Drs. Elise van Hoek-Burgerhart – Euthanasie bij voltooid leven.

14:45 uur Pauze, boekentafel aanwezig.

15:30 uur Zaal 1 Ruben N. Jorritsma (M.Sc.) – Intelligent Design in de biologie.

15:30 uur Zaal 2 Drs. Henk Murriss – Barnsteen, doorkijkjes naar een catastrofaal verleden.

16:15 uur Douwe J. Tiemersma – Plenaire afsluiting.

16:30 uur Einde programma, tot 17:30 is er gelegenheid om na te praten.

Programma zaterdag 21 april 2018

10.00 uur Jan W. van Meerten – Opening congres door medewerker Logos Instituut.

10:20 uur Keynote Dr. ir. Hans Degens – Koude rillingen over de rug van Charles Darwin.

11:15 uur Zaal 1 Prof. dr. Benno A. Zuiddam – Hoe dachten de kerkvaders over schepping, zondeval en zondvloed?

11:15 uur Zaal 2 Ing. Stef J. Heerema – Hoe zout en ijs getuigen van een zondvloed.

12:00 uur Lunchpauze, boekentafel aanwezig.

13:00 uur Keynote Dr. Marc Surtees – Did birds evolve from dinosaurs?

14:00 uur Zaal 1 Dr. Pieter J. Lalleman – Waarom de gnostische Evangeliën niet in de Bijbel horen.

14:00 uur Zaal 2 Ir. Kees Fieggen – Parasieten in Gods goede schepping?

14:45 uur Pauze, boekentafel aanwezig.

15:30 uur Zaal 1 Dr. Peter G. van der Veen – Hebben de aartsvaders wel bestaan? Een zoektocht naar de oorsprong van het Oude Israël.

15:30 uur Zaal 2 Klaas Roos (MA) – Hoe is taal ontstaan? Een evolutionair raadsel verbaal bekeken.

16:15 uur Jan W. van Meerten – Plenaire afsluiting.

16:30 uur Einde programma, tot 17:30 is er gelegenheid om na te praten.

De relevantie van het scheppingsgeloof voor een christen vandaag

Prof. dr. Benno A. Zuiddam

Professor Zuiddam neemt u mee op een historische en theologische speurtocht naar scheppingsgeloof vroeger en nu. Geloven in God als schepper was altijd belangrijk voor de kerk van alle tijden. Hoe is dat veranderd en waardoor komt dat? Na deze historische reis kijken we naar de gevolgen van scheppingsgeloof, of gebrek daaraan, voor een christen vandaag. Kunnen we nog spreken van een betrouwbare Bijbel? Was er een schone schepping met scheppingsordinanties die ook vandaag nog gelden? Verziekte de zondeval echt alles? Is God goed en almachtig? Kun je Jezus vertrouwen? Is het evangelie eerlijk of een geestelijk sprookje? Heeft Christelijke toekomstverwachting een feitelijke basis? Scheppingsgeloof is enorm relevant voor christenen vandaag!

Geweld in het Oude Testament, een terechte atheïstische aanklacht?

Dr. Hetty Lalleman

De laatste jaren zijn er steeds meer mensen, onder wie ook christenen, die moeite hebben met het Oude Testament. De reden hiervan is de ‘vele verhalen over geweld’ in dat deel van de Bijbel. Met de huidige dreigingen en daden van terrorisme in naam van religie vragen mensen zich af of wij het Oude Testament nog wel op een verantwoorde manier kunnen gebruiken. Is het waar dat het Oude Testament ‘een boek vol geweld’ is?

In mijn lezing plaats ik de bijbelse teksten in de context van het complete verhaal van de Schrift en in de context van het Oude Nabije Oosten. Ook ‘moeilijke’ teksten moeten gehoord worden. Veel hangt af van hoe wij over God denken. Hij is dezelfde in het Oude en Nieuwe Testament.

Ruimte voor aantekeningen

The image contains 20 horizontal dashed lines, evenly spaced, extending across the width of the page. These lines are intended for taking notes or annotations. There are no other markings, text, or images on the page.

Hoe komen fossiele riffen in de Ardennen terecht?

Drs. Hans (J.E.) Hoogerduijn

Een bijzonderheid in de Ardennen zijn de versteende riffen die daar massaal in de gesteenten voorkomen. Ze worden tot het geologisch systeem van het Devoon gerekend. We maken kennis met de bewoners van deze riffen. Korallen, sponzen en vissen. Deze fauna kom je alleen in het Devoon tegen en is bovendien nu uitgestorven. Hoe verklaar je deze extinctie? Hoe zijn de fossiele riffen überhaupt in de Ardennen terecht gekomen? En hoe hangt hun aanwezigheid samen met de steenkoollagen in de bovenliggende aardlagen van het Carboon? Beantwoording van deze vragen vanuit een zondvloed perspectief resulteert in verklaringen met grotere verklarende kracht dan het standaard evolutie verhaal van de gevestigde wetenschap.

Wiskunde helpt Gods schepping beter te begrijpen

Prof. dr. Kees (C.) Vuik

We zien in de Schepping van God dat er opvallend veel orde is. Uiteraard had God de schepping ook anders kunnen doen, maar bij de huidige Schepping zijn de woorden aan het einde van Genesis 1: "En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed." zeer op zijn plaats.

De orde is nog versterkt na de zondvloed, waar Genesis 8 eindigt met: "Voortaan al de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst, en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht, niet ophouden."

In deze voordracht wil ik stil staan wat wiskunde is. Daaruit blijkt dat er ook in de wiskunde veel sprake is van orde, ordening, regelmaat, optimale verhoudingen enz. Hoe kan dit helpen om de Schepping beter te begrijpen?

Aan de hand van een aantal voorbeelden zal ik dit verduidelijken. Zaken waar wiskunde bij kan helpen is het ontdekken van verbanden, wetmatigheden en begrip van processen. Bij het begrijpen van processen kunnen we denken aan bijvoorbeeld het begrijpen van wondgenezing. We zien dit elke dag gebeuren, echter als we dit proberen te begrijpen, dan zien we dat dit een heel complex en subtiel wiskundig model nodig heeft. Door al deze verbanden te ontdekken kunnen we Gods Schepping beter begrijpen, maar vooral ook bewonderen.

Kan de wiskunde dan alles doorgronden? Zeker niet, ook binnen de wiskunde zijn nog veel open vragen. Zelfs vragen waar we van kunnen aantonen dat we het antwoord niet kunnen vinden. Dat houdt een wiskundige eenvoudig en geeft aan hoeveel Gods wijsheid en wetenschap verheven is boven de menselijke wijsheid en wetenschap.

Whales: designed or evolved?

Dr. Marc Surtees

Whales are extremely well designed for life in the sea.

The discovery of fossil “whales” and their supposed ancestors has resulted in claims that the key steps in the transition, from fully terrestrial animals into obligate marine creatures via a series of amphibious intermediates, have been identified.

Advocates of this evolutionary transition support their theories with various lines of evidence. This includes:

- Studies of fossils archaeocetes
- Hind-limb vestiges in modern whales
- Teeth buds and pseudogenes in baleen whales

Examination of the evidence shows that it is not always consistent with the claims. An alternative way of handling the evidence is presented that is consistent with a suggested classification of whales into basic types.

Examination of the evidence shows that it is not always consistent with the claims. An alternative way of handling the evidence is presented that is consistent with a suggested classification of whales into basic types.

Euthanasie bij voltooid leven

Drs. Elise van Hoek-Burgerhart

Elk jaar kiezen meer mensen voor een zelfgekozen dood. In 2017 waren dat ruim 6.500 mensen. Deze mensen vroegen euthanasie vanwege ‘uitzichtloos en ondraaglijk lijden’. Daarnaast is een groep mensen die lijdt aan een ‘voltooid leven’. Graag zouden zij hun leven beëindigen, geholpen door een stervensbegeleider. Het OM trok in maart een streep door het plan van de Coöperatie Laatste Wil om aan deze mensen een ‘zelfmoordpoeder’ te verstrekken. Het aantal eenzame ouderen groeit en de groep mensen die hen kan ondersteunen, als mantelzorger, vrijwilliger of zorgprofessional, wordt kleiner. Hoe voorkomen we dat dit de vraag naar een zelfgekozen levenseinde omhoog stuwt? Elk mens heeft recht op leven en welzijn. In de christelijke ethiek wordt het zwakke verzorgd in plaats van verstoten. Sterker nog, het wordt erkend en omhelst als een ‘bloem van Gods schepping’. Hoe gaan we in onze samenleving om met het zwakke en kwetsbare? Kan het zo zijn dat onze humane christelijke moraal een proces van verdere evolutie in de weg staat?

Intelligent design in de biologie

Ruben N. Jorritsma (M.Sc.)

'Intelligent Design' (ID) is de theorie dat veel onderdelen en functies van organismen het best verklaard kunnen worden door een intelligente Oorzaak. Eén categorie van ontworpen onderdelen is eiwitten. Eiwitten zijn ketens van aan elkaar gekoppelde aminozuren. Die aminozuren moeten echter wel in een hele specifieke volgorde aan elkaar gekoppeld zijn, om een functioneel eiwit te vormen.

Zouden die functionele eiwitten misschien via een stapsgewijs evolutionair proces kunnen ontstaan, waarbij de functionaliteit steeds een beetje toeneemt door toevallige wijzigingen (mutaties) en het selecteren van de beste variant (natuurlijke selectie)? Volgens aanhangers van ID is dit om diverse redenen niet plausibel.

Ten eerste levert slechts een extreem klein percentage van alle mogelijke aminozuurvolgorden een functioneel eiwit op. Dat betekent dat een functioneel eiwit niet per toeval kan ontstaan. Maar als er geen functie is, kan er ook niets geselecteerd worden en kan functionaliteit dus ook niet stapsgewijs verkregen worden.

Ten tweede zijn er dikwijls combinaties van twee of meer mutaties nodig om een nieuwe functie verkrijgen. Dat zijn dus geen stapjes maar 'sprongetjes'. Berekeningen én observaties laten zien dat zulke sprongetjes zo onwaarschijnlijk zijn dat ze praktisch nooit voorkomen.

Ten derde, zelfs áls er een route van kleine stapjes naar functionaliteit bestaat, is er geen enkele garantie dat die route ook werkelijk genomen wordt. Er zijn namelijk veel meer manieren om een eiwit-in-wording te vernietigen dan deze te verbeteren.

Barnsteen, doorkijkjes naar een catastrofaal verleden

Drs. Henk R. Murriss

Amber of barnsteen, dat raadselachtige spul vanwege zijn speciale aard en insluitsels, zou ons iets te zeggen kunnen hebben in de steeds weer oploeiende discussies over Schepping en/of evolutie, oude of jonge aarde...

Aan de hand van een aantal vragen, die soms wel of soms nog steeds niet oplosbaar zijn wil de spreker daarop ingaan.

- Hoe of waarom kan barnsteen van betekenis zijn?
- Waar is het te vinden? Dit dan tweërlei: de horizontale verspreiding van de vindplaatsen over de aarde en de verticale in de aardlagen van de zogenoemde geologische kolom.
- Zou barnsteen iets kunnen zeggen over of de aardlagen nu relatief jong zijn (te meten in duizenden jaren) of relatief heel oud (te meten in miljoenen jaren)?
- Kunnen de als fossiel ingesloten plantendelen, insecten of andere organismen iets zeggen over de oorsprong en ontwikkeling van de huidige levende soorten?
- Is er DNA in aangetroffen?
- En nog meer vragen....

Koude rillingen over de rug van Charles Darwin?

Dr. ir. Hans Degens

In 1859 publiceerde Darwin 'The origin of species'. Deze publicatie viel hem niet gemakkelijk zoals valt te lezen in een brief aan Lyell in 1859: '...vaak bevangt me een koude rilling en vraag ik me af of ik mijn leven niet aan een fantasie heb gewijd'. De grootste problemen voor zijn theorie waren: de incomplete fossielen reeks, de plotselinge verschijning van complexe levensvormen, complexe organen en de schoonheid in de natuur. Meer dan 150 jaar later zijn deze problemen voor de evolutietheorie niet verminderd. Ze zijn echter geen verrassing voor een typologische schepping. Ook convergente evolutie, een regelmatig en snel-optredend verschijnsel, valt moeilijk te verklaren door ongerichte veranderingen in het DNA en natuurlijke selectie. Uitgaande van gemeten mutatiesnelheden is de variatie in mitochondrieel DNA in bv. de mens kleiner dan voorspeld door de evolutietheorie, maar als verwacht met een recente schepping. Zou Darwin met de huidige kennis minder rillen?

Hoe dachten de kerkvaders over schepping, zondeval en zondvloed?

Prof. dr. Benno A. Zuiddam

Genesis gaat over veel meer dan de vraag of God, op de een of andere manier, aan het begin van alles stond. De vroege kerk beseftte dat. Professor Zuiddam laat zien dat het in Genesis gaat over zaken die het wezen van het Christelijk geloof bepalen. Spreekt God betrouwbaar in de Bijbel, ook als het om feiten gaat? Zagen de kerkvaders Genesis als echte geschiedenis? Geloofden ze in een schepping die *echt* goed was? Was er een historische zondeval die de kosmos ingrijpend veranderde? Is het verhaal van Noach en de ark een sprookje? Wat is de samenhang tussen Genesis en de toekomstverwachting van Christenen? Christenen van tegenwoordig voelen zich soms eenzaam in hun overtuigingen. Laat u bemoedigen door wat de kerkvaders geloofden over Genesis!

Hoe zout en ijs getuigen van een zondvloed

Ing. Stef J. Heerema

Noord-Nederland is in het nieuws. Gaswinning vanonder een zoutlaag leidt tot bevingen. De zoutlaag vormt bergen van 3000 meter hoogte. Een hooggebergte begraven onder lagen van zand, klei en kalk. Zijn die lagen, de fossielen en de fossiele brandstoffen gedurende miljoenen jaren gevormd? We zullen zien dat alleen een modderige catastrofe verklarend is. Terwijl tegelijkertijd vulkanisch zout zich al stollend door de modder een weg baande.

Tijdens het einde van de zondvloed werden aan de bovenzijde tot 700 meter diepe tunneldalen uitgesneden door catastrofale waterstromen in zuidelijke richting. Kennelijk werd water vanonder een ijskap verdreven door het omhoog komen van de continenten. Ijs dat dreef op het zondvloedwater. Na de vloed zijn de tunneldalen gevuld met zoetwater klei door het smelten van deze ijskap.

Did birds evolve from dinosaurs?

Dr. Marc Surtees

The discovery of small theropod dinosaurs with protofeathers (dino fuzz) in the 1990s has been seen as confirmation that birds are descended from dinosaurs.

More recently many feathered theropods have been discovered in China and have been interpreted as showing how birds evolved from theropod dinosaurs.

Some scientists have questioned the existence of protofeathers and feathers on some of these creatures and others have suggested that feathered theropods are birds.

This critical analysis of the fossils discovered during the last 20 years compares them to modern birds and offers a suggested classification of the feathered fossils as various created kinds of flying creatures.

Waarom de gnostische evangeliën niet in de Bijbel thuis horen

Dr. Pieter J. Lalleman

De vele gnostische Evangeliën zijn later geschreven dan de canonieke en vertellen ons niets betrouwbaars over Jezus. De kerk heeft ze dan ook terecht afgewezen. Ik bespreek enkele verzen uit deze boeken en ga in op hun hedendaagse populariteit. Ik leg uit wat gnostiek is. We denken na over de canon en kijken naar de criteria die de kerk gebruikte bij het vaststellen ervan.

Parasieten in Gods goede schepping?

Ir. Kees Fieggen

Veel parasieten hebben een prachtig systeem om te profiteren van andere levensvormen en parasitisme is wijdverbreid: heeft God parasieten zo gemaakt?

Parasitisme is een vorm van symbiose en daarom vaak ontstaan uit andere vormen daarvan: commensalisme of mutualisme. Bij symbiose is er een meer of minder nauwe vorm van samenleven, waarbij organismen elkaar als het ware toegang verschaffen. Hoe meer toegang je geeft, hoe groter de kans dat de ene ten koste van de ander gaat leven.

Parasieten zijn vaak eigenschappen kwijtgeraakt (degeneratie). De speciale eigenschappen om als parasiet te leven, hadden ze vaak al - maar soms lijkt die afkomstig van andere organismen (gen-overdracht).

Bacteriën kunnen parasiet worden door bijvoorbeeld van onze darmen in ons bloed terecht te komen. Virussen kunnen hetzij uit ons eigen DNA komen, hetzij oorspronkelijk een positieve functie hebben. We kijken ook naar schimmels, planten en dieren.

Hebben de aartsvaders wel bestaan? Een zoektocht naar de oorsprong van het oude Israël

Dr. Peter G. van der Veen

Het eerste boek van het Oude Testament vertelt ons over het ontstaan van het volk Israël. God openbaart zich aan Abram als hij nog in het rijke Ur in Mesopotamië en Haran in Noord-Syrië leeft. God voorspelt dat hij de stamvader van een nieuw en groot volk zal worden dat in een land zal leven, dat hij nog niet kent. Slechts enkele bijbelhistorici en archeologen geloven vandaag nog maar, dat dit verhaal zo werkelijk heeft plaatsgevonden. Van der Veen neemt het archeologisch bewijsmateriaal nog opnieuw onder de loep. Uitgaande van wanneer volgens de Bijbel deze verhalen hebben plaatsgevonden, onderzoekt hij de archeologische, klimatologische en sociaal-politieke omstandigheden in Kanaän, Syrië, Mesopotamië en Egypte en vergelijkt ze met de gegevens uit het Oude Testament. Ondanks de huidige kritiek, die volgens hem veel te voorbarig is, komt hij op grond van de actueelste gegevens uit de archeologie tot een verrassende andere conclusie. Ook wanneer de meeste personen uit deze geschiedenis nog niet uit archeologische vondsten bekend zijn, passen de aartsvaderlijke verhalen weldegelijk bij wat wij vandaag over die periode weten. Er bestaat dus per se geen reden de bijbelse verhalen als mythe af te doen. In deze lezing gaat van der Veen o.a. in op chronologische vragen i.v.m. Egypte en Mesopotamië, klimatologische omstandigheden aan het eind van de Vroeg-bronsperiode en de overgang naar een nomadisch bestaan, de politieke segregatie in Mesopotamië i.v.m. de 4 koningen uit Genesis 14, de hongersnood ten tijde van Abram en Jacob, en het verblijf van Israël in Egypte. Vooral in het Egypte tijdens de 12de en 13de dynastie vindt hij frappante overeenkomsten tussen het bijbelse verhaal en de archeologische gegevens. Juist in die tijd vinden we aanknopingspunten voor een groot west-Semitisch volk in het oostelijke deltagebied. Is dit slechts toeval of vinden we hier weldegelijk sporen van het vroege Israël?

Hoe is taal ontstaan? Een evolutionair raadsel verbaal bekeken

Klaas Roos (MA)

Over weinig wetenschappelijke onderwerpen is zoveel gespeculeerd als over het evolutionaire ontstaan van taal, en van consensus over dit onderwerp valt dan ook niets te bespeuren. Is taal voortgekomen uit het grommen en grauwen van aapachtigen, of is het onafhankelijk van dierlijke communicatiesystemen geëvolueerd? Begon taal met gebaren, of lag de oorsprong toch bij het gesproken woord? Is taal miljoenen jaren geleden begonnen als proto-taal in onze vermeende aapachtige voorouders, of is het zo'n 100.000 jaar geleden plotseling ontstaan als gevolg van enkele mutaties? Deze en nog veel andere vragen zorgen voor veel discussie onder evolutionaire taalkundigen. Over één ding is men het wel ongeveer eens: taal is uniek voor mensen. Ondanks de enorme verscheidenheid aan dierlijke communicatiesystemen, van mieren die middels feromonen boodschappen uitwisselen tot olifanten die met lage bromtonen over kilometers afstand met elkaar contact houden, is er geen enkel systeem dat zich kan meten met de menselijke taal.

In deze lezing wordt uitgelegd wat de belangrijkste verschillen tussen taal en dierlijke communicatiesystemen zijn, en wat taal zo uniek maakt. De belangrijkste evolutionaire hypothesen over het ontstaan van taal komen aan bod, en worden voorzien van de nodige kritiek. Verder geeft deze lezing antwoord gegeven op vragen als 'Hebben apen leren spreken met gebarentaal?' en 'Hoe zit het met het spraakvermogen van Neanderthalers en andere oermensen?' De lezing sluit af met het evalueren van de enige alternatieve theorie die niet ten prooi valt aan sterke bezwaren, maar die nog weinig weerklank vindt in de wetenschappelijke wereld: Goddelijke schepping.

Ruimte voor aantekeningen

A series of horizontal dashed lines providing space for notes.

